

TÜRKİYE’DE MÜZİK SANATI VE EĞİTİMİNDE KEMAN VE VİYOLA KONULU LİSANSÜSTÜ TEZLERİN KONU VE YÖNTEM OLARAK İNCELENMESİ

EXAMINING POSTGRADUATE THESES ON THE VIOLIN AND THE VIOLA IN MUSIC ART AND EDUCATION IN TURKEY IN TERMS OF SUBJECT AND METHOD

Doç. Dr. Cansevil TEBİŞ
Balıkesir Üniversitesi
Necatibey Eğitim Fakültesi
ctebis@balikesir.edu.tr

Dr. H. Hakan OKAY
Balıkesir Üniversitesi
Necatibey Eğitim Fakültesi
okay@balikesir.edu.tr

ÖZET

Bilimsel raporlama geleneği içerisinde tez, bilimsel yazın yaşantısının önemli bir unsurudur. Türkiye’de müzik sanatı ve eğitimi alanında araştırma yöntemlerinin, konu ve içeriklerin giderek çeşitlilik gösterdiği dikkat çekmektedir. Bugüne kadar yapılan lisansüstü çalışmalara dönük araştırmaların çeşitli yönleriyle incelenmesi, takip edecek yeni çalışmaları destekleyecek ve araştırmacılara yeni bakış açıları sunabilecektir. Bu araştırmanın problem cümlesini, Türkiye’de müzik sanatı ve eğitimi alanında yapılmış keman ve viyola temalı lisansüstü tezlerin konu ve yöntem olarak incelenmesi oluşturmaktadır. Lisansüstü tezlerin yüklü olduğu veri tabanında yapılan tarama sonucu, tespit edilen ilgili çalışmalar, konu ve yöntem olarak incelenmiştir. Çalışma alanlarının kapsadığı konular, 12 temel madde başlığı altında sınıflandırılarak, tablolaştırılmış ve yığılma oranları, yorumlarıyla birlikte okuyucuya sunulmuştur. Araştırma sonuçlarından elde edilecek verilerin, yapılacak yeni araştırmalara da ışık tutacağı varsayılmaktadır. Yapılacak keman ve viyola temelli çalışmalarda sıklıkla seçilmiş konular, kullanılan temel araştırma yöntemleri hakkında başvuru kaynağı olacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, araştırma probleminde seçilmiş olan çalgılara ilişkin, bilimsel çalışma konu alanlarına ve yöntemlerine dönük öneriler yapılmıştır.

Anahtar kelimeler: Keman, viyola, müzik, yöntem

ABSTRACT

Thesis is a significant component of scientific literature experience within the scientific reporting tradition. It is an attention-grabbing fact that the research methods, subjects and contents in the field of music art and education in Turkey increasingly show variety. Examining the researches on postgraduate studies, which have been conducted so far, from various aspects will support the upcoming new studies and present new viewpoints for researchers. The problem statement of this research comprises examining postgraduate theses on the violin and the viola in music art and education in Turkey in terms of subject and method. In view of the survey performed on the database where postgraduate theses are stored, related studies, which have been identified, have been examined in terms of subject and method. Subjects covered by the fields of study have been classified under 12 basic headings, rendered into tables, and presented to the reader with accumulation ratios and interpretations. It is presumed that the data obtained from research results will also shed light to the new researches that will be conducted later. It is considered that this research will be a reference guide for the subjects, which are frequently selected in the violin-based and the viola-based studies, and utilized basic research methods. In this regard, suggestions have been made, which were oriented towards scientific study subject areas and methods regarding the musical instruments selected in the research problem.

Keywords: Violin, viola, music, methodology

GİRİŞ

Yaylı çalgı sanatı ve eğitimi, sanatsal ve bilimsel temelleriyle iki önemli kültürel olguyu beraberce temsil eden bir disiplindir. Eserlerin seslendirilmesine yönelik estetik kaygılar sanatsal hedefleri oluştururken, entelektüel kaynak ve gerekli stilin ortaya çıkmasında etkili olacak devinimsel teknikler, bunların araştırılıp geliştirilmesi ve uygulanması bilimsel temelleri ortaya koymaktadır. Gerek bilimsel

gerekse sanatsal yönü itibariyle yaylı çalgı sanatı ve eğitimine yönelik yapılan araştırmalar, bilimsel raporlama tekniklerinin uygulanmasıyla kendine özgü bilimsel literatürünü oluşturmuştur. Bilimsel raporlama geleneğinde tez yazımı, birçok araştırmacı için bilimsel yazın yaşantısının başlangıcını oluşturmaktadır. Yaylı çalgı sanatı ve eğitiminde öncelikle yüksek lisans, sonrasında doktora ve sanatta yeterlik alanlarında yapılan çalışmalar, bu konularda çalışan araştırmacıların ağırlıklı olarak ilk bilimsel raporlarını oluşturmaktadır. Bundan dolayı lisansüstü çalışmalara başlangıç sürecinde konunun ve yöntemin belirlenmesi araştırmacılar için önemli bir aşamadır.

Bilimsel raporlama yaşantısının eğilimlerini belirleyerek ilgili bilim dalında zaman içinde değişen/dönüşen/gelişen durumunun saptanması, araştırmacılarca çalışmalarına yöntem ve konu belirlemede temel teşkil etmektedir. Farklı disiplinlere bakılacak olursa; eğitim bilimleri, eğitim teknolojileri, sosyal bilimler eğitimi, okul öncesi eğitimi, coğrafya eğitimi, fen eğitimi gibi alanlarda tez konularının eğilimlerinin, tezlerde kullanılan yöntemlerin veya çeşitli tanımsal dağılımların değerlendirildiği çalışmalar görülebilir (Karadağ, 2010; Öksüz, Barut, Dicle, 2011; Şimşek ve diğerleri, 2008; Şahin, Yıldız, Duman, 2011; Yaşar, Aral, 2011; Geçit, Şeyihoğlu 2010; Bozkaya, Aydın, Kumtepe, 2012).

Yaylı çalgı sanatı ve eğitimini kapsayan sanat ve müzik konusunda da eğitsel ve sanatsal alanları irdeleyen lisansüstü tezlerin araştırmacılarca benzer anlayışla taranıp raporlandığı bilinmektedir. Sanat ve sanat eğitimi konu alan tez tarama çalışmaları olduğu gibi (Altınkurt, 2007; Şen, 2005) müzik bilimleri alanında da Güzel Sanatlar Fakülteleri Müzik Bilimleri alanına dönük 2010 yılına kadar yapılmış lisansüstü çalışmaların incelendiği Karkın'ın çalışması (Karkın, 2011) göze çarpmaktadır. Yaylı çalgı sanatı ve eğitimi kapsamında ise Demirbatır'ın 1987-1999 yılları arasında yapılmış lisansüstü tez bibliyografya çalışması ve Orhan'ın benzer bir yaklaşımla 1992-2011 yılları arasında yapılmış viyolonsel konulu lisansüstü tezleri araştırdığı çalışmalar önem taşımaktadır (Demirbatır, 2001; Orhan, 2011). Çalgı yapımı bibliyografyasını ortaya koyan Işık ve Uslu'nun çalışması (Işık, Uslu 2012) yanında Gencil Ataman'ın flüt ve flüt eğitimi üzerine yaptığı tez tarama araştırması da (Gencil Ataman, 2009) bu araştırma kapsamında ilgili olarak değerlendirilebilir.

Yaylı çalgı sanatı ve eğitiminde keman ve viyola benzer disiplinler olması sebebiyle performans, teknik, yöntem ve metot olarak aynı yolları takip ederler. Hatta bilimsel olarak da onaylanan bu görüşe ilişkin, bazı lisansüstü araştırmaların iki çalgıyı beraberce konu aldığı bilinmektedir (Bilginer, 2001; Varış, 2002; Başdan, 2008; Okay, 2011).

Lisansüstü çalışmaların derlenmesi, bilimsel raporlama teknikleri ve bilimsel araştırma kültürüne ait kavramlarla yeni tanışan araştırmacılara; genel eğilimler, kullanılan yöntemler ve konu seçimi gibi unsurlara ilişkin önemli bilgiler verebilir. Disiplini izleyen araştırmacılar ise bu tür çalışmalar ile kendi araştırmalarına yönelik yaklaşımlarını değiştirme ya da geliştirme konusunda bazı izlenimler edinebilirler. Dolayısıyla özellikle keman ve viyola konulu tezlerin seçilerek çeşitli değişkenlere göre değerlendirilmesinin, bu konuda çalışan araştırmacılara katkı sağlayacağı söylenebilir.

Bu kapsamda araştırma, Türkiye'de müzik sanatı ve eğitiminde keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin konu ve yöntem olarak incelenmesini amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Araştırmada veriler tarama yöntemiyle, tezlerin sayısal olarak elektronik ortama aktarılmasıyla oluşturulmuş olan, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nden elde edilmiştir. Tezleri belirlemek için “keman” ve “viyola” anahtar kelimeleri ile tarama gerçekleştirilmiş, tarama sonucunda 218 tez belirlenmiştir. Ancak, çalışma alanı olarak keman ve viyolanın belirlendiği, fakat başlığında bu çalgılara ilişkin ifade bulunmayan tezlerin de olabileceği düşüncesiyle, araştırma konusuna dönük, tüm bilim ve anabilim dallarında tekrar tarama yapılmıştır. Bu tarama sonucunda 6 tez daha belirlenmiş ve bu tezlerle araştırmada değerlendirilen nihai tez sayısı 224 olarak belirlenmiştir. Çalışmada betimsel yöntem kullanılmıştır.

Elde edilen veriler yıl, üniversite, enstitü, çalışma derecesi, tema, yöntem gibi çeşitli değişkenlere göre yüzdeleri alınarak şekil ve tablolar haline getirilmiş, bulgular bölümünde okuyucunun da yorumuna açık olacak şekilde sunulmuştur. Bulgular da ortaya konanlar doğrultusunda sonuç bölümünde saptanan yargılara dönük önerilerin sunulmasıyla, çalışma tamamlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

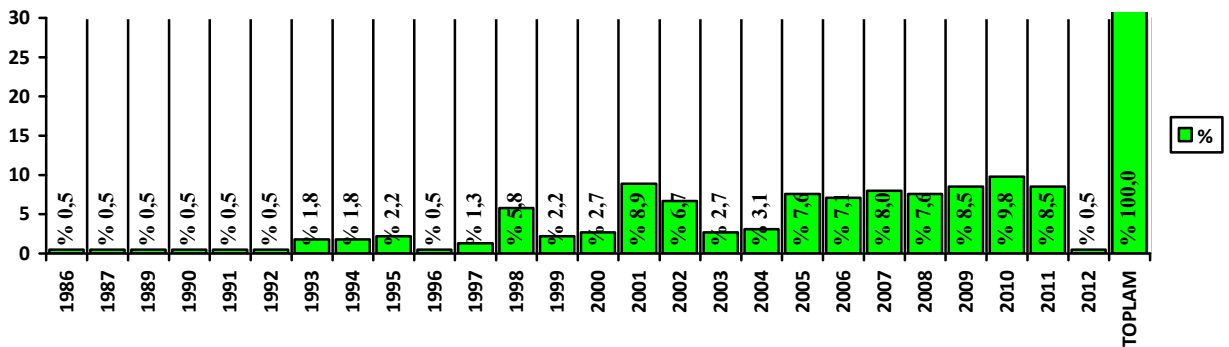
Tablo 1. Lisansüstü tezlerde keman ve viyolanın çalışma alanı olarak dağılımı

Değişken	n	%
keman	166	74,1
viyola	53	23,7
keman/viyola	5	2,2
Toplam	224	100

Tablo 1’den de gözlenebileceği gibi, çalışma alanı olarak “keman” ve “viyola”nın yer aldığı lisansüstü tezler, en yüksek oran olan % 74,1 ile “keman” üzerinde yığılma göstermektedir. Sırasıyla % 23,7 ile “viyola”, % 1,8 oranıyla iki çalgının beraberce çalışma alanı olarak belirlendiği “keman/viyola” seçeneği izlenmektedir.

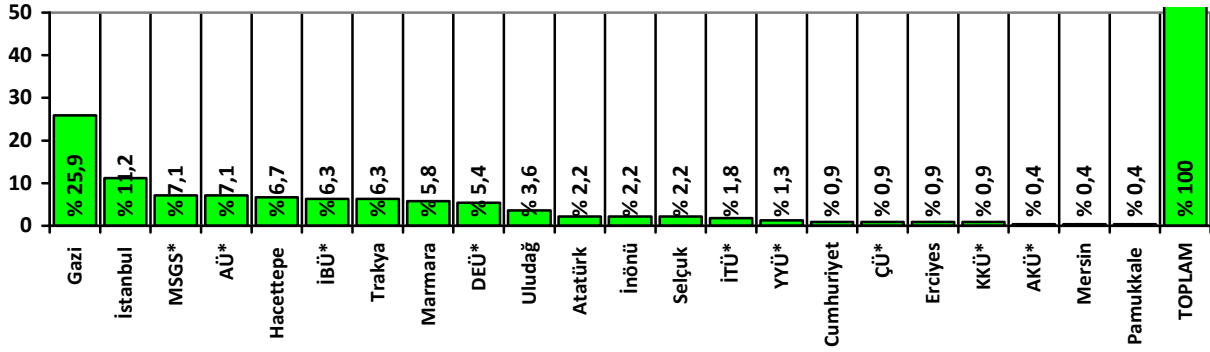
Bu duruma göre, araştırmacılar tarafından lisansüstü çalışmalarda, keman ve viyola disiplinlerinin birlikte çalışma konusu olarak çok nadir tercih edildiği, genel anlamda araştırmacıların kemani ve viyolayı ayrı disiplinler şeklinde kabul ederek çalıştıkları söylenebilir.

Şekil 1. Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımı

Keman ve viyola alanlarının çalışıldığı lisansüstü tezlerin yıllara göre yığılma oranlarının incelendiği Şekil 1’de, “1986”dan bugüne kadar, “1988” yılı hariç, diğer yıllarda çalışmaların belli oranlarda yapıldığı gözlemlenmektedir. Tablodaki oranlar incelendiğinde, 2000’li yıllardan sonra yapılan çalışmaların, 2000’li yıllara kadar yapılan çalışmalara göre hızla artış gösterdiği genel yorumuna ulaşılabilir.

Şekil 2. Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin üniversitelere göre dağılımı

*MSGÜ: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, AÜ: Anadolu Üniversitesi, İBÜ: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, DEÜ: Dokuz Eylül Üniversitesi, İTÜ: İstanbul Teknik Üniversitesi, YYÜ: Yüzüncü Yıl Üniversitesi, ÇÜ: Çukurova Üniversitesi, KKÜ: Kırıkkale Üniversitesi, AKÜ: Afyon Kocatepe Üniversitesi

Keman ve viyola konulu lisansüstü çalışmaların yapıldığı üniversitelerin oranlarının izlenebileceği Şekil 2’de de görüldüğü gibi en yüksek oran olan % 25,9 ile “Gazi Üniversitesi” ve % 11,2 ile “İstanbul Üniversitesi” sıralanmıştır. Bunun yanında “Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi” ve “Anadolu Üniversitesi” % 7,1 ile keman ve viyola konulu lisansüstü çalışmaların yapıldığı diğer üniversitelerdendir. Tablodan da takip edilebileceği gibi giderek azalan oranlarla bunu diğer üniversiteler izlemektedir.

Yalnızca keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin araştırıldığı bu çalışmada, sınırlılık gereği sadece araştırmaya konu olan üniversiteler tabloda yer almakta; bunun dışında lisansüstü çalışmaların başka üniversitelerde de sürdürüldüğü bilinmektedir.

Tablo 2. Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik derecelerine göre dağılımı

Değişken	n	%
yüksek lisans	172	76,8
sanatta yeterlik	28	12,5
doktora	24	10,7
Toplam	224	100

Tablo 2’de görüleceği gibi keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin dağılımı % 76,8 ile “yüksek lisans” derecesi, % 12,5 ile “sanatta yeterlik” ve buna yakın bir oran olarak % 10,7 ile “doktora” derecesi şeklinde takip edilmektedir. Tablodan, lisansüstü eğitim yaşantısının ilk basamağı olan “yüksek lisans” derecesinde, akademik yaşantının doğal bir sonucu olarak önemli bir yığılmanın olduğu gözlemlenir. Bunun yanında keman ve viyola konulu lisansüstü tez çalışması yapan yaklaşık

her 3 kişiden 1'inin, doktora ve sanatta yeterlik düzeyinde araştırma yaparak bilimsel yaşantısına devam ettiği yorumuna da varılabilir.

Tablo 3. Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin yapıldığı enstitülere göre dağılımı

Enstitü	n	%
sosyal bilimler enstitüsü	131	58,5
eğitim bilimleri enstitüsü	50	22,3
fen bilimleri enstitüsü	34	15,2
güzel sanatlar enstitüsü	9	4
Toplam	224	100

Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin yapıldığı enstitülere göre dağılımı, Tablo 3'te de görüleceği gibi % 58,5 ile “sosyal bilimler enstitüsü”, %22,3 ile “eğitim bilimleri enstitüsü”, % 15,2 ile “fen bilimleri enstitüsü” ve % 4 ile “güzel sanatlar enstitüsü” şeklinde yer almaktadır. Buna göre, yapılan lisansüstü tez çalışmalarının yarısından fazlasının, “sosyal bilimler enstitüsü”nde yürütüldüğü söylenebilir.

Bu dağılımdan, müzik disiplininin sosyal bilimler içinde değerlendirildiği izlenimi ortaya çıkmaktadır. Eğitim bilimleri ve güzel sanatlar enstitülerinin 2000’li yılları takiben açılması ve yapılması, dolayısıyla bu kurumların yeni olmaları bu izlenimin nedeni olarak görülebilir. Başka bir ifadeyle enstitülerin tür çeşitliliğinin 2000’li yıllardan önce az olması, araştırmacıları sosyal bilimler enstitüsüne yönelten nedenlerden biri olarak görülebilir.

Tablo 4. Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin tematik dağılımları

Tema	n	%
Eser analizi ve eser karşılaştırması	54	19,9
Keman ve viyolada sağ/sol el tekniği	35	12,9
Keman ve viyolanın tarihçesi (yorumcular, müzik dönemleri, repertuar, kültür)	24	8,8
Müzik öğretmenliği programları lisans öğrencilerine yönelik çalışmalar	19	7,0
Geleneksel müzik	16	5,9
Bibliyografik çalışmalar	16	5,9
Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde keman eğitimi	15	5,5
Kemanda ve viyolada ifade	15	5,5
Keman ve viyola öğretim yöntemleri	15	5,5
Çocuk keman ve viyola eğitimi	10	3,7
Metot incelemesi	7	2,6
Keman ve viyola eğitiminde hedef, hedef/davranış ve gerçekleştirilme durumları	7	2,6
Keman eğitimine yönelik model önerisi	6	2,2
Keman eğitiminde karşılaşılan sorunlar	6	2,2
Viyola ve kemanda ekoller	5	1,8
Keman ve viyola yapımı	4	1,5
Viyola ve keman tekniklerinin karşılaştırılması	3	1,1
Organolojik çalışmalar	3	1,1
Keman/viyola ve orkestra	2	0,7
Biyofiziksel yapı	2	0,7
Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde viyola eğitimi	2	0,7
Türkiye’de müzik sanatında yabancı uyruklu öğretim elemanları	1	0,4
Keman eğitimcilerinin kullandığı kaynaklar	1	0,4
Keman ve viyola eğitiminde öğrenci seçimi	1	0,4
Program karşılaştırması	1	0,4
Performans ölçümü	1	0,4
Mental pratik	1	0,4
Toplam	272	100

Lisansüstü tezlerde seçilen ana temaların irdelendiği Tablo 4’te, en büyük oran olarak % 19,9 ile “eser analizi ve eser karşılaştırması” konularında çalışıldığı gözlemlenmektedir. Bunu takip eden diğer önemli bir yığılma % 12,9 oranıyla “keman ve viyolada sağ/sol el tekniği” konusunda olmuştur. Bu iki konuyu izleyen diğer yığılmalar sırasıyla % 8,8 ile “keman ve viyolanın tarihçesi (yorumcular, müzik dönemleri, repertuar, kültür)”, % 7 ile “müzik öğretmenliği programları lisans öğrencilerine yönelik çalışmalar”, % 5,9 gibi benzer oranlarla “geleneksel müzik” ve “bibliyografik çalışmalar”, yine % 5,5 oranın benzerlik gösteren “Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde keman eğitimi”, “kemanda ve viyolada ifade” ve “keman ve viyola öğretim yöntemleri” temalarında dağılım göstermektedir. Ortaya çıkan bu temalar yanında, yukarıda sözü edilen konularla birlikte daha az oranla temsil edilen diğer temalar tablodan oranlarıyla birlikte izlenebilir.

En az oran olan % 0,4 ile temsil edilen “Türkiye’de müzik sanatında yabancı uyruklu öğretim elemanları”, “keman eğitimcilerinin kullandığı kaynaklar”, “keman ve viyola eğitiminde öğrenci seçimi”, “program karşılaştırması”, “performans ölçümü” ve “mental pratik” temaları da araştırmacılar tarafından tercih edilen diğer konular olmuştur.

Tablo 4’deki bulgularda öne çıkan “eser analizi ve eser karşılaştırması” temasında görülen yığılma, gerçekte müzik sanatında bestecilik alanına dönük görünmekle birlikte, burada daha çok çalgı teknikleri ve yorumculuğu açısından ele alınmış olarak değerlendirilebilir. Bunun yanında “keman ve viyolada sağ/sol el teknikleri” temalarının tercih edilmesi de çalgı çalmaya yönelik en önemli konuların başında geldiğinden, ikinci önemli yığılmayı göstermesi doğal bir sonuç olarak yorumlanabilir.

Tablo 5. Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin yöntemlerine göre dağılımları

Yöntem	n	%
betimsel	204	91,1
deneysel	20	8,9
Toplam	224	100

Lisansüstü tezlerin yöntemlerine göre dağılımlarının incelendiği Tablo 5’de, çok önemli bir oran olarak % 91,1 ile “betimsel” yöntemlerin öne çıktığı izlenmektedir. “Deneysel” yöntemlerin kullanıldığı çalışmaların ise çok daha az bir oran olan % 8,9 ile temsil edildiği görülmektedir. Buna göre keman ve viyola konulu tezlerde “deneysel” yöntemin “betimsel” yöntemine göre çok az oranla tercih edildiği söylenebilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, verilerin işlenmesi ve yorumlanmasıyla elde edilen bulguların sonuçları ve bu sonuçlara göre öngörülen öneriler sunulmuştur. Buna göre;

- Çalışma alanı olarak keman ve viyolanın belirlendiği lisansüstü tezlerde, “keman”ın (%74,1) ve “viyola”nın (% 23,7) yoğunlukla ayrı ayrı disiplinler olarak ele alınmasının yanında, “keman/viyola”nın (% 2,2) birlikte yer aldığı çalışmaların daha az sayıda olduğu saptanmıştır.
- Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımlarının incelendiği Şekil 1’den elde edilen bulguya göre, 2000’li yıllardan itibaren tez sayılarında hızlı bir artış saptanmıştır. Tabloya göre diğer önemli bir bulgu da, 1988 yılında keman veya viyola konulu herhangi bir tezin yapılmamış olmasıdır.

- Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin en sık yapıldığı kurumların “Gazi Üniversitesi” ve “İstanbul Üniversitesi” olduğu tespit edilmiş, bunun her iki kurumun da köklü üniversiteler olmasından kaynaklandığı düşüncesiyle birlikte, diğer takip eden kurumlarda lisansüstü programların yakın dönemlerde açılmasından ortaya çıktığı düşünülmüştür.
- Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin yapıldığı derecelerin değerlendirildiği Tablo 2’ye göre, en yoğun yığılmanın % 76,8 oranıyla “yüksek lisans” derecesinde olduğu saptanmış; “sanatta yeterlik” (% 12,5) ve “doktora“ (% 10,7) çalışmalarının birbirine yakın oranlarla yapıldığı belirlenmiştir.
- Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerin yapıldığı enstitülerin incelendiği Tablo 3’e göre, tezlerin en yüksek oran olan % 58,5 ile “sosyal bilimler enstitüsü”nde yapıldığı saptanmış; bunu sırasıyla % 22,3 ile “eğitim bilimleri enstitüsü”, % 15,2 ile “fen bilimleri enstitüsü” takip etmiştir. Bunun yanında % 4 oranıyla “güzel sanatlar enstitüsü”nde yapıldığı da belirlenmiştir. “Güzel sanatlar enstitüsü” ve “eğitim bilimleri enstitüsü”nde daha sıklıkla yapılması beklenen tezlerin, “sosyal bilimler enstitüsü”nde daha fazla yapıldığının saptanması, bu iki enstitünün son yıllarda açılmaları ve yapılanmaları nedeniyle açıklanabilir.
- Keman ve viyola konulu lisansüstü çalışmaların başlıklarının yanında özet ve içeriklerinin incelenmesiyle oluşturulan Tablo 4’e göre, çeteleme yöntemiyle belirlenen tema dağılımlarında en yüksek oranla (% 19,9) “eser analizi ve eser karşılaştırması” konusunun tercih edildiği belirlenmiştir. Bunu takip eden diğer önemli bulguya göre “keman ve viyolada sağ/sol el tekniği” (% 12,9) konusu da dikkat çekici bir yığılma göstermiştir. Oran sırasıyla takip eden temalar da “keman ve viyolanın tarihçesi (yorumcular, müzik dönemleri, repertuar, kültür)”, “müzik öğretmenliği programları lisans öğrencilerine yönelik çalışmalar”, “geleneksel müzik”, “bibliyografik çalışmalar”, “Anadolu Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinde keman eğitimi”, “kemanda ve viyolada ifade” ve “keman ve viyola öğretim yöntemleri” şeklinde dağılım göstermektedir.

Tablo 4’deki bulgularda öne çıkan “eser analizi ve eser karşılaştırması” temasında görülen yığılma, gerçekte müzik sanatında bestecilik alanına dönük görünmekle birlikte, burada daha çok çalgı teknikleri ve yorumculuğu açısından ele alınmış olduğu sonucuna varılmıştır. Bunun yanında “keman ve viyolada sağ/sol el teknikleri” temasının tercih edilmesi de çalgı çalmaya yönelik en önemli konuların başında geldiğinden, ikinci önemli yığılmayı göstermesi doğal bir sonuç olarak ortaya çıkmıştır.

- Keman ve viyola konulu lisansüstü tezlerde tercih edilen yöntemin % 91,1 oranıyla ağırlıklı olarak betimsel yöntem olduğu, deneysel yöntemin ise % 8,9 oranında kullanıldığı saptanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre aşağıdaki öneriler sunulmuştur.
- Lisansüstü tezlerde benzer disiplinler olduğu anlayışıyla, keman ve viyolanın aynı çalışma içerisinde konu olarak seçilmesi önerilmektedir. Böylelikle özellikle viyola alanı için tezlerde nitelik ve nicelik olarak daha geniş örneklem grubuna ulaşılabilir.

- Lisansüstü düzeyde müzik sanatı ve eğitimi çalışmalarının yürütüldüğü enstitülerden “güzel sanatlar enstitüsü” ve “eğitim bilimleri enstitüleri”nin yeni gelişmekte olan üniversitelerce de benimsenip açılmaları önerilmektedir.
- Lisansüstü tez çalışmalarında keman ve viyola konulu çalışmaların “yüksek lisans” derecesinde olduğu gibi “doktora” ve “sanatta yeterlik” derecelerinde de sıklıkla tercih edilmeleri konusunda, genç araştırmacıların yüksek lisans öğrencilikleri sırasında bilgilendirilmeleri/ yöreklendirilmeleri/yönlendirilmeleri önerilmektedir.
- Lisansüstü tezlerde çalışılan konuların uluslar arası literatürü de takip ederek tema açısından giderek çeşitlendirilmesi önerilmektedir. Bunun yanında özellikle disiplinler arası çalışmaların, araştırmacılara yeni fikirler ve olanaklar sağlayacağı düşüncesiyle, farklı çalışma alanlarının beraberce kullanılması önerilmektedir.
- Keman ve viyola çalgıları performans dayalı yoğun uygulamaların yapıldığı alanlardır. Bu özelliklerinden dolayı, yapılan lisansüstü çalışmaların uygulamaların denendiği bir yöntemle yapılması beklenebilir. Bu bağlamda, keman ve viyolanın doğasından kaynaklanan uygulama olanakları, “deneysel” yöntemin doğasına daha uygun görülmektedir. Bundan dolayı ulusal düzeyde son derece yüksek bir oranı temsil eden “betimsel” (% 91,1) yöntemin kullanımının, “deneysel” (% 8,9) yöntem lehine dönüştürülmesi önerilir. Bu dönüşüm için lisansüstü tez çalışmalarını yürüten danışman ve genç araştırmacıların, keman ve viyolanın performans yönelik özelliklerini ve uygulama olanaklarından kaynaklanan araştırma fırsatlarını akıllarında tutarak, “deneysel” yönetime ilişkin unsurları tanıtmaları ve tanımları önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Altinkurt, L. (2007). Sanat eğitimi ile ilgili lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 173, 105-113.
- Başdan. F. (2008). *Keman eğitimi ve viyola eğitimi arasındaki benzerlikler ve farklılıkların karşılaştırmalı araştırması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bilginer, M. (2001). *Çalgı eğitiminde keman eğitimi ile viyola eğitiminin özdeşleştirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Bozkaya, M., Aydın, İ.E., Kumtepe, E.G., (2012). Research trends and issues in educational technology: A content analysis of TOJET. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 11(2), 264-277.
- Demirbatır, R.E. (2001). Yaylı çalgılar yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tez bibliyografyası. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 143-150.
- Evrekli, E., İnel, D., Deniz, H., Balım, A.G. (2011). Fen eğitimi alanındaki lisansüstü tezlerdeki yöntemsel ve istatistiksel sorunlar. *İlköğretim Online*, 10(1), 206-218.
- Geçit, Y., Şeyihoğlu, A. (2011). Türkiye’de bilgisayar destekli coğrafya öğretimi konusunda yapılan çalışmaların incelenmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 23, 327-351.
- Gencil Ataman, Ö. (2009). Ülkemizde flüt ve flüt eğitimi alanlarında yapılan lisansüstü tezler. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 341-352.
- Işık, S.T., Uslu, R. (2012). Türk müziğinde ağaç ve çalgı yapım bibliyografyası. *Çevrimiçi Tematik Türkoloji Dergisi: Kültürümüzde Marangozluk teması*. 2(2), 24-41.
- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelemesi. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karadağ, E. (2010). Eğitim bilimleri doktora tezlerinde kullanılan araştırma modelleri: Nitelik düzeyleri ve analitik hata tipleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 16(1), 49-71.
- Karkın, A.M. (2011). Müzik bilimleri alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi, *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 1(2), 143-149.

- Okay, H.H. (2011). *Eğitim fakültesi müzik eğitimi anabilim dalı yaylı çalgı eğitiminde şarkımsı çalışma bağlı olarak müzikal ifadenin geliştirilmesi*. Yayınlanmamış doktora tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Orhan, Ş.Y. (2011). Türkiye’de viyolonsel alanında yapılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlilik tezleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(2), 701-716.
- Öksüz, Y., Barut, Y., Dicle, A.N. (2011). Eğitim bilimleri enstitüsünde yapılan tezlerin çeşitli yönleriyle incelenmesi. *Samsun Sempozyumu: Samsun’a Bir Parantez Açıyoruz*, (13-16 Ekim 2011), Samsun.
- Şahin, M., Yıldız, D.G., Duman, R. (2011).Türkiye’deki sosyal bilgiler eğitimi tezleri üzerine bir değerlendirme. *Sosyal Bilgiler Eğitimi Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 96-121.
- Şen, Ü.,S., (2005). Sanat eğitiminde bilimsel araştırma yöntemlerinin kullanılması, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 5(1), 343-360.
- Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Kılıçer, K., Akbulut, Y., & Yıldırım, Y. (2008). Türkiye’deki Eğitim Teknolojisi Araştırmalarında Güncel Eğilimler [Current trends in educational technology research in Turkey]. *Selçuk University Journal of Social Sciences Institute*, 19, 439-458.
- Varış., A.Y. (2002). *Viyola ve kemanın benzer ve farklı özelliklerinin fiziki ve teknik kullanım açısından incelenmesi ve bu özelliklerin ortaya çıkardığı ilişkilerin viyola eğitimine yansması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yaşar, M.C., Aral, N. (2011). Türkiye’de okul öncesinde drama alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22,70 – 90.

Extended Abstract

Thesis is a significant component of scientific literature experience within the scientific reporting tradition. It is an attention-grabbing fact that the research methods, subjects and contents in the field of music art and education in Turkey increasingly show variety. Examining the researches on postgraduate studies, which have been conducted so far, from various aspects will support the upcoming new studies and present new viewpoints for researchers.

The problem statement of this research comprises examining postgraduate theses on the violin and the viola in music art and education in Turkey in terms of subject and method. In view of the survey performed on the database where postgraduate theses are stored, related studies, which have been identified, have been examined in terms of subject and method. Subjects covered by the fields of study have been classified under 12 basic headings, rendered into tables, and presented to the reader with accumulation ratios and interpretations.

It is presumed that the data obtained from research results will also shed light to the new researches that will be conducted later. It is considered that this research will be a reference guide for the subjects, which are frequently selected in the violin-based and the viola-based studies, and utilized basic research methods. In this regard, suggestions have been made, which were oriented towards scientific study subject areas and methods regarding the musical instruments selected in the research problem.

The following suggestions have been presented according the research results.

- It is suggested that the violin and the viola should be selected as subjects in the same study considering that they are similar disciplines in postgraduate theses. By doing so, a larger sample group can be reached in theses particularly in viola area in terms of quality and quantity.
- It is suggested that “fine arts institutes” and “educational sciences institutes”, which are among the institutes where studies on the art and education of music are conducted in postgraduate level, should be embraced and opened by the developing universities.
- It is suggested that young researchers should be informed/encouraged/guided during their postgraduate education so that the studies on the violin and the viola are frequently preferred in postgraduate thesis studies during “doctorate” and “competence in art” degrees just like during “postgraduate” degree.

- It is suggested that the subjects studied in postgraduate theses should be gradually diversified in terms of themes by also following up the international literature. Moreover, it is suggested that different fields of study should be used together considering that particularly interdisciplinary studies will provide the researchers with new ideas and opportunities.
- The violin and the viola instruments are fields in which comprehensive performance-based applications are performed. Due to such features, it can be expected that the postgraduate studies will be performed via a method with which the applications have been tested. In this regard, application opportunities resulting from the nature of the violin and the viola is considered more suitable for the nature of “experimental” method. For that reason, it is suggested that the use of “descriptive” (91.1%) method, which represents an extremely high ratio in national level, should be transformed in favor of “experimental” (8.9%) method. In order to fulfill this transformation, it is suggested that the advisors and young researchers, who perform thesis studies, should introduce and familiarize themselves with the factors regarding “experimental” method by keeping in mind the performance-oriented features of the violin and the viola and research opportunities that result from application possibilities.